

ДО
МИНИСТЪРА НА ИКОНОМИКАТА И
ЗАМ. МИНИСТЪР ПРЕДСЕДАТЕЛ
Г-жа ЛИДИЯ ШУЛЕВА

КОПИЕ: МИНИСТЪРА НА ОКОЛНАТА
СРЕДА И ВОДИТЕ
Г-жа ДОЛОРЕС АРСЕНОВА

МИНИСТЪРА НА ФИНАНСИТЕ
Г-н МИЛЕН ВЕЛЧЕВ

ОТНОСНО: Предложения за промени в нормативната уредба по управление на отпадъците, и промишлено замърсяване и аварии

Уважаема Госпожо Шулева,

Във връзка с предложението (Ваш № 91-00-234/15.07.04) за реда на провеждане на консултации по промените в нормативната уредба по околна среда и данъчното законодателство в изпълнение на решение на Съвета за икономически растеж от 26.05.2004г., с настоящето изпращаме предложения по Управление на отпадъците, Предотвратяване на промишленото замърсяване на Българска Стопанска Камара и Браншови организации. Допълнително през м. септември, ще Ви бъдат изпратени постъпили нови предложения, вкл., свързани с качество на въздуха, управление на водите и други компоненти на околната среда.

I. Управление на отпадъците

1. Да се промени режима на формиране на такса битови отпадъци, като се отстрани възможността общинските съвети да я определят на друга база освен количеството на генерираните битови отпадъци. В тази връзка следва да отпадне чл.67 ал. 2 от Закона за местните данъци и такси. Сегашният принцип на формиране на таксите:

- обременява големите промишлени предприятия, като ограничава частично възможността за договаряне цената на услугата в зависимост от генерираните количества);
- превръща “таксите” в данъчни приходи, финансиращ други дейности на общините;
- генерира свръх приходи и нереална отчетност на количествата събрани, транспортирани (депонирани) битови отпадъци от операторите, получили изключителни права на територията на съответната община.

2. Да се внесат промени в чл. 36 от ЗУО, съответно в чл.49 от “Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки”, като лицата, които изпълняват индивидуално задълженията (чл.11 ал.1 и 2 от ЗУО и чл.15 от наредбата), да представят Одиторския доклад (по чл.48

ал.2 от наредбата) не на МОСВ, а на съответната РИОСВ за освобождаване плащането на начислените продуктивни такси. Следва да се отчете, че програмите за управление на отпадъците (по чл.28 ал.1 т.1 от ЗУО) се утвърждават от директорите на РИОСВ. Отчетността и контрола по изпълнението на програмите се осъществява също от РИОСВ съгласно чл.29 и чл.32 от ЗУО (Предложение на Браншова Камара на Целулозно-Хартиената промишленост).

В тази връзка, БСК е внасяла неколккратно принципни предложения за необходимостта от децентрализация на контрола (прехвърляне на всички контролни функции, издаване на разрешителни и др., от МОСВ на РИОСВ и ИАОС), аргументирани

- с невъзможност за изпълняване на контролни функциите спрямо десетки хиляди стопански субекти на централно ниво,
- потребност от улесняване на комуникирането между подконтролните предприятия и компетентните органи,
- повишаване ефективността и скоростта на административното обжалване пред обективен висшестоящ орган, който няма преки контролни функции, вместо генериране на многобройни съдебни спорове за които съдебните органи нямат необходимата професионална компетентност и експертиза,
- възможност за контрол от страна на МОСВ над подведомствената администрация по прилагане изискванията на нормативната уредба, пресичане на бюрократизма и корупцията.

3. Да бъде регламентирана фондова организация на приходите в ПУДООС (съхраняване по отделни партии) и целево разходване. Средствата от таксите за отпадъци от опаковки да се използват само за проекти, необхванати от индивидуалните или колективни схеми за постигане на целите. Увеличаване на броя на представителите на бизнеса в Управителния съвет.

4. За управление по отпадъците да бъдат използвани само термини и определения, регламентирани с правните актове на ЕС. Между тях не попада използваният в ЗУО термин “третиране” по начина дефиниран в Доп. разпоредби , § 1, т.7 . От това произтичат редица утежняващи задължения към стопански субекти и дейности, включително тежки процедури по издаване на разрешителни, вместо използване на регистрационни режими. (Предложение на Асоциацията на търговците на метали).

5. Да се намалят размерите на дължимите такси за отпадъци от опаковки, които към момента са едни от най-високите в ЕС и надхвърлят многократно потребностите за изпълнение на изискванията на нормативната уредба и съответните количествени цели за оползотворяване и рециклиране. Високите такси предполагат ангажиране на повече оборотни средства, с каквито бизнеса не разполага. (Браншова камара на химията). По принцип таксите следва да покриват разходите за предоставяне на съответните услуги и не следва да изпълняват фискални (данъчни) и/или санкциониращи функции.

6. Промяна на разрешителния режим в регистрационен, дефиниран от ЗУО за дейностите по:

- съхраняване на опасни отпадъци в малки количества (поради липсата на лицензирани оператори за тяхното последващо третиране), като се дефинират съответни гранични стойности за количествата и/или опасните свойства и
- различни операции, свързани с оползотворяването без негативни или с минимални въздействия върху околната среда на неопасни строителни или производствени отпадъци.

За тези случаи да се предвидят облекчени форми на отчетност, улесняващи последващия контрол от страна на РИОСВ.

7. Отпадане на регистрационния режим за вноса на отпадъци от зеления списък въведен с чл. 72 и чл. 87 на Закона за управление на отпадъците, за случаите когато те се използват като основна суровина за производство на крайни продукти. Съответното европейско законодателство, а именно Регламент на Съвета на Европа 259/93 (Council Regulation EEC), чл. 1, т. 3, а) и чл. 11 и Директива 1975/442/ЕС, не определят необходимост и задължение за страните членки на ЕС за въвеждане на регистрационен режим.

Следва да се отбележи, че единствено Р. България от страните кандидати за членство в ЕС наред с Индия и Колумбия през 1993г., е заявила (цитирано по официален документ на ЕС): “желае всички доставки на отпадъци от Анекс II – Зелен списък от ЕС (в т.ч. хартиени вторични суровини), да бъдат предмет на допълнителен контрол.

Тези страни обаче, или не са посочили какви трябва да бъдат тези контролни процедури, или изискваните процедури не съответстват на тези прилагани в страните членки на ЕС, или отговорът е неясен”.

Това понастоящем е единственото основание за въвеждане на:

- регистрационен режим на вноса, съгласно чл. 72, ал. 1, т.1 и
- забрани за внос на отпадъци, за които не са изпълнени националните количествени цели за оползотворяване по чл.73, т.4 и параграф 9 на Преходните и заключителни разпоредби на Закона за управление на отпадъците и Проекта на Наредба за случаите за които се изисква издаване на разрешение или регистрационен документ за внасяне, изнасяне и транзит на отпадъци, учредяване на банкова гаранция или застраховка и за контрола на трансграничния превоз на отпадъците (чл. 14, ал. 1, т. 1 и ал. 3).

По този начин се въвеждат нетарифни ограничения в търговията, които не съществуват в страните членки на ЕС.

Следва да се има предвид, че вносът на 1,2 тона суровини за производството на хартии и картон, предотвратява изсичането на от 3 до 6,5 плътни м³ дървесина. Производителите на хартии и картон не могат да носят отговорност за изпълнението на национални количествени цели по събирането (вкл., целите за оползотворяване съгласно ПМС 41 от 2004 г.). Съответните отговорности падат върху предприятията, които пускат на пазара, опаковани стоки, общините, организациите за оползотворяване

и други. Понастоящем целулозно хартиената промишленост натоварва около 50% от наличния си капацитет, като вноса не надвишава 25% от общата преработка на хартиени отпадъци. В този смисъл, въведеният регистрационен режим поставя допълнителни бариери пред нарастването на производството в отрасъла, за което не съществуват никакви свързани със здравия разум аргументи.

8. Отпадане на ДДС при внос на отпадъци, които са основна суровина за производство на крайно изделие (в т.ч. хартиени вторични суровини). Следва да се отбележи, че над 50 % от първичното събиране и предоставяне на хартиените вторични суровини, се извършва от физически лица, които нямат регистрация по ДДС, което затруднява установяване произхода на суровината. На следващо място отпадането на ДДС за ХВС ще ограничи максимално злоупотребите с неправомерно ползване на данъчен кредит.

II. ОВОС, предотвратяване на промишленото замърсяване и аварии

1. Глава шеста на Закона за опазване на околната среда (ЗООС) Екологична оценка и оценка за въздействието върху околната среда, създава изключително усложнен подход и процедури в инвестиционния процес, условия за субективизъм и възможности за незаконосъобразни отношения между контролните органи и инвеститорите (инициаторите на инвестиционните предложения). Текста в този си вид се отклонява от оповестените намерения за либерализиране на инвестиционния климат, дерегулация и насърчаване на местните и чуждестранни инвестиции.

Промените на ЗООС, вкл. чл. 93, ал. 4 (§ 30 на внесения в НС законопроект) следва да прецизират критериите за необходимостта от извършване на ОВОС, доколкото сегашния текст дава възможност за субективизъм (един и същи критерий, приложен от различни органи за идентични случаи може да обоснове различно решение). В тази връзка по-долу е представено становище на БЪЛГАРСКАТА АСОЦИАЦИЯ НА ТЪРГОВЦИТЕ НА МЕТАЛИ (БАТМ) относно действащите термини, техните определения и критериите за преценка за необходимостта от извършване на ОВОС.

“Законът за опазване на околната среда (ЗООС, обн. ДВ, бр. 91 от 2002 г., попр., бр. 98 от 2002 г.) транспонира в най-голяма степен разпоредбите на Директива 85/337/ЕЕС, изменена и допълнена с Директива 97/11/ЕЕС, регламентиращи реда и условията за извършване на оценка на въздействието върху околната среда на проекти, при чието осъществяване са възможни значителни въздействия върху околната среда.

В Директива 85/337 е дадено определението за проект, което гласи - "извършването (изпълнението) на строителни работи или (изграждането) на други инсталации, или схеми..." ("projects" means - * the execution of construction works or of other installations or schemes; * other interventions in the natural surroundings and landscape including these involving the extraction of mineral resources”)

При обсъждане на проекта на ЗООС, посочената дефиниция е била съобразена с горепосоченото определение, но в окончателния текст на закона е заменена с "инвестиционно предложение" (§1, т. 17 от Допълнителните разпоредби /ДР на ЗООС). Тази формулировка не отговаря на определението на еврорективата за „проект”, тъй

като съдържа понятието "дейност", което съществено изменя приложното поле на чл. 93 на ЗООС.

Съгласно чл. 93 от ЗООС, "Необходимост от извършване на ОВОС се преценява за:

- инвестиционните предложения за ново строителство, дейности и технологии съгласно приложение № 2;
- инвестиционните предложения за разширение и/или промяна на производствената дейност на обекти, дейности и технологии съгласно приложение № 2".

Същевременно в Приложение № 2, към чл. 81, ал.1, т. 2 от ЗООС, са визирани видовете „инвестиционни предложения”, за осъществяването на които се изисква преценка за необходимост от ОВОС, в т.ч. „съхраняване на скрап, включително скрап от моторни превозни средства” (Прил. 2, т. 11, б. „д” от ЗООС).

Необосновано и в несъответствие с посочената дефиниция за инвестиционно предложение се изисква провеждане на преценка за необходимостта от извършване на ОВОС и от субекти, за които няма подобно основание не само поради вида и характера на извършваната от тях дейност (например „Търговска дейност с отпадъци от черни и цветни метали”, вж. § 1, т. 24 от ДР на Закона за управление на отпадъците), при това законодателят не е дал определение на понятието „железен скрап”, поради което пък дава възможност за необосновано разширяване при тълкуването на „дейностите”, за които се изисква горепосочената преценка за необходимост от ОВОС.

Изложеното достатъчно красноречиво сочи, как със изменението на определението за „проект” от евро-директивата, се променя в основа степен и духа на националния закон, неговото приложно поле и субектите, за които се прилага.

По същият начин, в отклонение на посочената дефиниция за „проект” от Директива 85/337/ЕЕС, в §1, т. 28 от ДР на ЗООС, във връзка с чл. 93, т. 2 от ЗООС, е дадено определение на “Разширение” имайки предвид производствената дейност, обектите, дейностите и технологиите”, съгласно споменатото Приложение № 2 , отново е включена думата “дейности”. С некоректното транспониране на посоченото определение се вменияват допълнителни задължения за много голям брой лица, които извършват дейности и с неопасни отпадъци. Текстът им определя ново задължение да подават до компетентните органи искания за необходимост от преценка за ОВОС, включително и на изградени площадки за събиране и съхранение на неопасни метални отпадъци, които не би следвало да попадат в приложното поле на закона, по съображенията, посочени по-горе.

В заключение считаме, че разпоредбите на чл. 93, т. 1 и т. 2, Приложение № 2, т. 11, б. „д”, както и §1, т. 28 от ДР на ЗООС се нуждаят от спешна поправка не само с оглед привеждането им в съответствие с нормите на Директива 85/337/ЕЕС и Директива 97/11/ЕЕ, но и с оглед постигане на поетите от България ангажименти по линия на Световната търговска организация и Европейското споразумението за асоцииране, подписано между ЕС и Република България ангажименти по формиране на реална пазарна среда, чрез либерализиране на търговските режими в страната и подобряване на инвестиционния и бизнесклимат.”

2. Следва да бъде допълнен чл. 109 на Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и възприети следните основни принципи:

- отчитане на технологичните и финансови възможности на операторите (собствениците) на действащи инсталации;
- подготовка на описания (секторни ръководства) на Най-добрите налични техники и технологии и нормативно определяне на срок за тяхната приемане. Тази информация е нужна на инвеститорите още на етапа преди подготовка на съответните заявления за издаване на разрешителните, както и по-късно при договаряне условията на комплексното разрешително, стартиране техническото проектиране на нови инсталации за промишлените дейности от Приложение № 4 на ЗООС. Следва да се регламентира възможността за създаване на работни групи за разработване на секторни ръководства при аргументирано искане от браншовите организации и отпадане на възможността за отказ от страна на компетентния орган, регламентирана в подзаконовата нормативна уредба (Наредбата, приета с ПМС 62/12.03.2003г.).

3. Следва да отпадне ал. 4 на чл. 123 от ЗООС, съгласно който не се издава комплексно разрешително при неспазване на общите изисквания на закона. Налице са случаи при които операторът прилага съответната НДНТ, не нарушава стандартите за качество на околната среда (например изискванията за качество на въздуха за съответното населено място по основни замърсители), но не може да постигне значително по-рестриктивните норми за допустими емисии от неподвижни източници. В този случай комплексното разрешително следва да определи индивидуални емисионни ограничения валидни за дейността на съответния оператор, базирани на спазване на стандартите за качество на околната среда и допълнителни проучвания за въздействията върху ОС от дейността на предприятията (напр. дисперсионни модели).

4. Следва да се намали таксата за издаване на комплексното разрешително (достигаща 20 000 лв.), регламентирана с ТАРИФА за таксите, които се събират в системата на Министерството на околната среда и водите на база стойността на дълготрайните материални активи (чл.5 ал. 1). Считаме, че таксата трябва да покрива само разходите по издаването и администриране.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

БОЖИДАР ДАНЕВ